

România – Stat rezilient în ecuația securității naționale. Implementarea PNRR

Romania – A resilient state in the regional security equation. NRRP implementation

Lt. ing. drd. Bogdan-Constantin PAGNEJER*

Lt. Delia-Alexandra MAGRAON**

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

e-mail: bogdan.pagnejer@yahoo.com

**Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”

e-mail: deliamagraon@gmail.com

Abstract

Declanșarea epidemiei de COVID-19 de la debutul anului 2020 a afectat puternic zona economică, socială și bugetară globală, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel de stat membru, pentru a face față efectelor directe și indirecte ale pandemiei. În cadrul acestui articol, am acordat atenție sporită evoluției conceptului de reziliență și modalităților de consolidare a rezilienței statelor europene în fața amenințărilor, în special în urma declanșării pandemiei de COVID-19, totodată fiind analizat stadiul implementării obiectivelor trasate prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României. Am avut în vedere definirea conceptului de reziliență și reliefarea metodelor de creștere a rezilienței statelor europene, dar și prezentarea modului în care România aplică instrumentele europene în consolidarea rezilienței naționale și regionale. Analizând datele preliminare privind Planul Național de Redresare și Reziliență, se poate afirma că România depune eforturi considerabile pentru consolidarea rezilienței și că este în grafic în privința respectării măsurilor europene referitoare la Mecanismul de redresare și reziliență.

The COVID-19 pandemic outbreak at the beginning of 2020 strongly affected the global economic, social and budgetary area, requiring an urgent and coordinated response both at the Union and Member State level to cope with the direct and indirect effects of the pandemic. In this article we pay particular attention to the evolution of the concept of resilience and the ways to strengthen the European states' resilience in the face of threats, especially following the outbreak of the COVID-19 pandemic, while analyzing the implementation state of the objectives outlined in Romania's National Recovery and Resilience Plan. The aim is to define the concept of resilience and to highlight the methods for increasing the European states' resilience, as well as to present how Romania applies European instruments to strengthen its national and regional resilience. Analyzing the preliminary data on the National Recovery and Resilience Plan, it can be stated that Romania is making considerable efforts to strengthen its resilience and is on track to comply with the European Recovery and Resilience Mechanism measures.

Cuvinte-cheie:

reziliență; PNRR; COVID-19; RePowerEU.

Keywords:

resilience; NRRP; COVID-19; Repower EU.

Conceptul de reziliență poate fi descris ca fiind aceea îndemânare, ambiție a societății sau actorilor statali, care, sub incidența unor crize ori șocuri semnificative, reușesc să supraviețuiască, să protejeze zonele critice, să dezvolte metode de contracarare a influenței negative și să revină mai puternici. Pentru a avea o reziliență ridicată, este nevoie de flexibilitate, rezistență și durabilitate.

Chiar dacă atunci când vorbim despre reziliență, ne referim aproape întotdeauna la situații neprevăzute, o bună planificare și anticipare pot avea rezultate mult mai bune. Este necesară o analiză complexă a vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor organizațiilor, statelor, cetățenilor pentru a evita incapacitatea de reacție împotriva acestora. Caracterul dinamic al mediului de securitate regional obligă România să întreprindă toate măsurile necesare pentru asigurarea stabilității politice, economice și securitare și pentru protecția cetățenilor.

Obiectivele strategice pentru asigurarea rezilienței în România sunt definite în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024: „*mai mult ca oricând, eforturile de consolidare a rezilienței trebuie să fie calibrate pentru a răspunde noilor tipuri de amenințări – subtile și subversive – survenite inclusiv pe fondul evoluțiilor tehnologice. Prin urmare, un rol central este acordat colaborării pe multiple planuri: public-privat, cetățean-comunitate și civil-militar, care are ca scop consolidarea rezilienței societale și a infrastructurilor critice, responsabilitate aflată la intersecția sferelor socială și individuală, cu cea instituțională-publică și cu cea privată*” (Administrația prezidențială 2020).

Ne propunem astfel, în continuare, să analizăm aspectele cheie care vizează conceptul de reziliență european și regional și modalitățile prin care România dovedește că este un stat rezilient în fața amenințărilor la adresa securității regionale, în principal în fața crizei generate de pandemia de COVID-19.

Având în vedere scopul cercetării noastre, admitem ca punct de inițiere a studiului nostru următoarea ipoteză:

- ✓ *România depune eforturi considerabile pentru consolidarea rezilienței și este în grafic pentru respectarea măsurilor europene privind Mecanismul de redresare și reziliență.*

Mecanismul de redresare și reziliență al Uniunii Europene

Declanșarea epidemiei de COVID-19 la debutul anului 2020 a afectat puternic zona economică, socială și bugetară globală, fiind necesar un răspuns urgent și coordonat atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel de stat membru, pentru a face față efectelor directe și indirecte ale pandemiei. Ca urmare a crizei generate de pandemia de COVID-19, la 27 mai 2020 Comisia Europeană a propus crearea instrumentului temporar de redresare NextGenerationEU, precum și consolidarea fondurilor UE pentru perioada 2021-2027.

La data de 19 februarie 2021 a intrat în vigoare Mecanismul de redresare și reziliență, principalul instrument al inițiativei NextGenerationEU. Acest mecanism, propus de oficialii Uniunii Europene, vine ca o soluție împotriva impactului negativ generat de apariția pandemiei de COVID-19, prin acest mijloc dorindu-se o redresare a Europei și o creștere a rezilienței statelor membre.

Domeniul de aplicare a mecanismului vizează domenii de politică de importanță europeană, structurate pe șase piloni ([Parlamentul European 2021](#)):

- Pilonul I, *Tranziția verde*, cuprinde investiții din zona biodiversității, eficienței energetice, renovării clădirilor, cu respectarea obiectivelor Uniunii privind clima și securitatea energetică.
- *Transformarea digitală* vizează dezvoltarea unor infrastructuri digitale, digitalizarea serviciilor și crearea de centre de date, încurajând dezvoltarea întreprinderilor micro, mici și mijlocii.
- *Zona de creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii* are ca scop redresarea economiei Uniunii. Prin intermediul acestui pilon, se promovează antreprenoriatul, infrastructurile sustenabile și dezvoltarea industriei.
- Bazat pe *coeziune socială și teritorială*, pilonul IV țintește creșterea calității vieții, combaterea sărăciei și șomajului și conduce la crearea de locuri de muncă, susținerea și integrarea grupurilor defavorizate sau dezvoltarea sistemelor de protecție socială.
- Pilonul V, *sănătate și reziliență economică, socială și instituțională*, aduce îmbunătățiri în aria serviciilor publice, accesibilitatea și capacitatea sistemului sanitar, eficacitatea administrației naționale, judiciare.
- Cel de-al VI-lea pilon, *politici pentru generația următoare, copii și tineret*, urmărește obținerea unor rezultate concludente privind competențele digitale, reconversia profesională, politici de investiții pentru copii și tineri referitor la educația, sănătatea și locurile de muncă, decalajul dintre generații.

Așadar, mecanismul de redresare și reziliență urmărește îmbunătățirea rezilienței, reacția în cazul apariției unor situații de criză și adaptarea statelor membre, dar și promovarea unei coeziuni economico-socialo-teritoriale prin tranziția verde și transformarea digitală. Rolul mecanismului este acela de a acorda sprijinul financiar necesar obținerii unor rezultate calitative și cantitative, pe bază de reforme, investiții și cooperare între statele Uniunii. În baza acestui instrument al UE, statele membre au elaborat planurile naționale de reziliență și redresare, prin care se stabilesc măsuri concrete, reforme și proiecte de investiții, necesare reducerii efectelor negative ale crizei. Pentru a beneficia de sprijinul oferit prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență, aceste reforme și investiții ar trebui puse în aplicare până în anul 2026.

Implementarea Planului Național de Redresare și Reziliență al României

În actualul context geopolitic global, în care impredictibilitatea și dinamismul sunt predominante, considerăm că România trebuie să aibă un răspuns prompt în fața

noilor provocări de securitate, să ia cele mai bune măsuri pentru contracarare și să aibă ca direcție de acțiune principală anticiparea acestora.

În Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, se stipulează: „*Conceptul de reziliență a României este abordat în dublă-cheie: capacitatea inerentă a entităților – indivizi, comunități, regiuni, stat – de a rezista și a se adapta articulat la evenimente violente, cauzatoare de stres, șoc, dezastre, pandemii sau conflicte, pe de o parte, și capacitatea acestor entități de a reveni cu celeritate la o stare funcțională, de normalitate, pe de altă parte*” (Administrația prezidențială 2020).

Așadar, putem afirma că statul nostru tratează cu responsabilitate acest concept, fiind necesară continuarea demersurilor care vizează stabilitatea economică, socială și politică, asociat cu limitarea celor mai noi riscuri și amenințări, generate de realitățile secolului XXI, marcat de diferite situații de criză, astfel încât cetățenii săi să fie protejați.

În aplicarea măsurilor și directivelor Uniunii Europene care vizează reziliența, România a elaborat **Planul Național de Redresare și Reziliență al României** (PNRR) în aprilie 2021, document strategic „care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții la nivel național pentru instituirea Mecanismului de redresare și reziliență” (Guvernul României 2021) prin intermediul unor calendare, ținte, indicatori, bugete detaliate și grafice de derulare. Planul a fost împărțit pe mai multe componente, în conformitate cu direcțiile de acțiune, trasate prin Mecanismul de redresare și reziliență, după cum se arată în tabelul de mai jos:

TABELUL 1 Componente PNRR
(Date obținute din Monitorul PNRR, accesat la data de 09.12.2022, <https://monitorpnrr.eu/>)

Nr.crt.	Pilon	Componentă
1.	Tranziția spre o economie verde	Managementul apei
2.		Păduri și protecția biodiversității
3.		Managementul deșeurilor
4.		Transport sustenabil
5.		Valul Renovării
6.		Energie
7.	Transformare digitală	Transformarea digitală
8.	Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă	Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
9.		Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
10.	Coeziunea socială și teritorială	Fondul local
11.		Turism și cultură
12.	Sănătate și reziliență instituțională	Sănătate
13.		Reforme sociale
14.		Bună guvernanță
15.	Educație	Copii, tineri, educație și competențe

În context, ne-am întrebat dacă este România capabilă de îndeplinirea sarcinilor asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, sens în care, analizând documentul, putem observa că România a atins toate punctele cuprinse

în Mecanismul de redresare și reziliență european, respectiv tranziția verde, reformele și investițiile în procesul digital și în creșterea inteligență, piloanele sănătății, economiei și instituțional, dar și grija pentru generațiile viitoare. Astfel, s-a elaborat o analiză amănunțită a problemelor identificate și au fost emise propuneri și soluții pe termen scurt și mediu care vizează fiecare domeniu în parte.

Uniunea Europeană a stabilit 507 ținte și jaloane în cadrul acestui instrument, transpuse în măsuri, reforme și investiții, pe care România trebuie să le îndeplinească până în anul 2026. Fondurile alocate pentru țara noastră se ridică la 29,18 miliarde de euro, granturile reprezentând 14,23 de miliarde, iar împrumuturile 14,94 de miliarde.

Recomandarea Comisiei Europene din mai 2022 privind *Programul național de reformă al României pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2022*, recunoaște progresele înregistrate de România în acest sens și propune continuarea demersurilor statului nostru pentru ([Comisia Europeană 2022a](#)):

- implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele convenite;
- aplicarea politicilor fiscal-bugetare în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România;
- reducerea dependenței de combustibili fosili;
- dezvoltarea surselor regenerabile de energie;
- modernizarea rețelelor de transport;
- interconectarea cu statele UE învecinate;
- stabilirea unor obiective mai ambițioase pentru obținerea eficienței energetice.

Conform datelor comunicate de Guvernul României¹, pentru implementarea PNRR, România a încasat deja două tranșe de prefinanțare în valoare cumulată de aproximativ 3,79 de miliarde de euro, în decembrie 2021 și în ianuarie 2022. România a atins toate cele 21 de ținte și jaloane stabilite pentru anul 2021, iar prima cerere de plată, în valoare de 2,6 miliarde de euro, a fost achitată de Comisia Europeană la 22 octombrie 2022.

În prima jumătate a anului 2022, România a avut de îndeplinit 51 de ținte și jaloane, obiective realizate cu succes, sens în care, la data de 15 decembrie 2022, a fost transmisă spre aprobare Comisiei Europene a doua cerere de plată în valoare de 3.227.690.000 de euro. Totodată, a treia cerere de plată, în valoare de 3,1 miliarde de euro, va fi transmisă de România în primul trimestru al anului următor, având la bază cele 79 de jaloane și ținte, cu termene de realizare în trimestrele III și IV ale anului 2022. Totalizând, până în momentul de față, România și-a asumat atingerea a 151 de ținte și jaloane, de la startul implementării Planului Național de Redresare și Reziliență și până la finalul lui 2022.

¹ Comunicate oficiale ale Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene și ale Guvernului României, accesate în perioada septembrie-decembrie 2022, la adresele: <https://mfe.gov.ro/> și <https://gov.ro/>.

În aceeași ordine de idei, trebuie amintit și instrumentul european RePowerEU (Comisia Europeană 2022b), care are o relevanță majoră în cadrul implementării Planurilor Naționale de Redresare și Reziliență, elaborate de statele Uniunii Europene. În contextul declanșării conflictului din Ucraina la începutul anului 2022, securitatea energetică europeană este puternic afectată, astfel că Uniunea Europeană a creat acest mecanism în vederea obținerii unei independențe energetice (ținând cont că multe state europene sunt dependente de gazul rusesc). Acest plan are în vedere economisirea energiei, producerea energiei verzi și diversificarea surselor de energie și prevede măsuri pe termen scurt și mediu.

Una dintre măsurile relevante adoptate în cadrul acestui plan, care trebuie finalizată până în anul 2027, se referă la integrarea facilității RePowerEU în cadrul Planurilor Naționale de Redresare și Reziliență. Având în vedere faptul că Mecanismul de redresare și reziliență este principalul instrument al Uniunii Europene pentru accesarea fondurilor din cadrul RePowerEU, a apărut necesitatea actualizării Planurilor de Redresare și Reziliență ale statelor membre, în concordanță cu măsurile impuse prin planul RePowerEU, astfel că fiecare țară trebuie să introducă un capitol dedicat RePowerEU în cuprinsul planurilor naționale de redresare și reziliență.

În comunicatul de presă al Ministerului Energiei, din data de 28 noiembrie 2022, se arată că: „*Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de coordonator național al Planului Național de Redresare și Reziliență, împreună cu Ministerul Energiei și alături de alte instituții relevante din domeniu își concentrează eforturile pe elaborarea unui nou capitol al Planului Național de Redresare și Reziliență, REPowerEU, prin care se urmărește asigurarea independenței energetice a României prin utilizarea energiei produse din surse regenerabile[...]. Pentru a-și crește independența energetică, România va beneficia de un sprijin financiar nerambursabil în valoare de aproximativ 1,4 miliarde de euro*”. (Ministerul Energiei 2022) Observăm astfel că România nu numai că respectă și promovează valorile și directivele europene, dar și acționează constant în valorificarea acestor oportunități și realizarea unei absorbții cât mai ridicate a fondurilor europene.

În ședința Parlamentului European, din data de 14.02.2023, a fost adoptată *Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 14 februarie 2023 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060, a Regulamentului (UE) 2021/2115, a Directivei 2003/87/CE și a Deciziei (UE) 2015/1814 (COM(2022)0231 – C9-0183/2022 – 2022/0164(COD))* (Parlamentul European 2023). Așadar, a devenit oficial că, în termen de două luni de la intrarea în vigoare a regulamentului, România trebuie să transmită forului european capitolul său legat de instrumentul RePowerEU din cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, un termen destul de scurt, pe care rămâne de văzut dacă statul nostru este capabil să îl ducă la bun sfârșit.

România trebuie să aibă în vedere, în redactarea capitolului dedicat RePowerEU, recomandările Parlamentului European care au ca principal obiectiv combaterea sărăciei energetice pentru cei vulnerabili și favorizarea întreprinderilor mici și mijlocii, dar și reducerea cererii de energie. Acest fapt ar trebui să aibă ca rezultat final reducerea cheltuielilor consumatorilor casnici și micilor întreprinderi. O altă măsură importantă prevede transparența destinatarilor finali, astfel că România va trebui să publice de două ori pe an o listă – „*cei 100 de destinatari finali care primesc cel mai mare cuantum al finanțării pentru implementarea măsurilor din cadrul mecanismului*” (Parlamentul European 2023).

Așadar putem spune că noile direcții de acțiune privind actualizarea Planului Național de Redresare și Reziliență constituie o provocare pentru decidenții din guvernul României, fiind nevoie de o mobilizare generală în rândul politicului atât la nivel central, cât și la nivel local, pentru atingerea acestor obiective impuse de Parlamentul European, altfel România riscă să piardă o importantă oportunitate de atragere a unor noi fonduri europene.

Concluzii

În esență, suntem de părere că, pentru consolidarea rezilienței naționale, atât din punct de vedere economic, social, cât și în privința asigurării securității naționale și regionale, este necesar ca România să practice politici publice și să adopte măsuri necesare împotriva acțiunilor ostile, orchestrate de diferiți actori statali sau nonstatali, să faciliteze parteneriatul dintre autorități și populație și să întreprindă demersuri, precum:

- susținerea și introducerea unor noi programe de învățământ pentru conștientizarea pericolelor generate de răspândirea informațiilor false;
- efortul susținut din partea autorităților publice centrale pentru dezvăluirea surselor informațiilor eronate și explicarea detaliată, pe înțelesul tuturor, a aspectelor negative, rezultate din răspândirea datelor obținute din aceste surse, iar ulterior, pentru expunerea publică a factorului generator al acestor surse;
- creșterea percepției publice asupra activităților ostile desfășurate în mediul online și stoparea știrilor false care au ca rol ascuns subminarea securității regionale, prin promovarea și dezvoltarea unor metode de educare a populației atât în spațiul public, cât și în cel privat (cursuri, diseminarea informațiilor oficiale, colaborări între populație și instituții guvernamentale etc.);
- educarea populației încă de la vârste fragede privind acțiunile de destabilizare a securității naționale și regionale și efectele negative ale acestora;
- reducerea „exodului intelectualilor” și crearea mediilor de muncă atractive pentru aceștia;
- promovarea activităților de informare, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul populației, în privința importanței infrastructurilor critice în asigurarea securității (sistemul medical, furnizarea de apă, electricitate,

- transport etc.) și în privința necesității de protecție sporită a acestora;
- construirea și dezvoltarea instrumentelor și deciziilor politice, în concordanță cu interesele și obiectivele naționale de securitate;
 - respectarea și promovarea măsurilor europene privind metodele de asigurare a echilibrului dintre aspectul socioeconomic și gestionarea eficientă a resurselor naturale;
 - stimularea performanțelor economice și asigurarea stabilității financiare a României;
 - susținerea unei funcționări corecte a sistemelor fundamentale pentru protejarea cetățenilor și securității naționale;
 - dezvoltarea sistemului educațional și de cercetare în vederea asigurării performanței internaționale.

Apreciem că este necesară dezvoltarea acestui concept, întrucât evoluția recentă a tipurilor de amenințări contravine timpurilor trecute, caracterizate de o securitate cât de cât durabilă, în care riscul apariției unor crize majore era relativ redus, sens în care o soluție concretă de limitare a impactului negativ este reziliența.

Referitor la problematica de actualitate, considerăm că Mecanismul de redresare și reziliență, propus de Uniunea Europeană, va contribui la repararea daunelor provocate de criză și la pregătirea unui viitor mai bun pentru următoarele generații. Mecanismul trebuie să asigure dezvoltarea durabilă a Europei și să construiască o societate mai rezilientă în fața noilor provocări. Totodată, trebuie amintit că, până acum, România a reușit să facă față cu succes cerințelor privind realizarea și implementarea PNRR, având oportunitatea să își demonstreze seriozitatea privind subiectul rezilienței statale, finalizând în termen și directivele trasate privind capitolul RePowerEU.

Ținând cont de cele enumerate în prezentul studiu, considerăm că **ipoteza stabilită este validată**, și anume: *România depune eforturi considerabile pentru consolidarea rezilienței și este în grafic pentru respectarea măsurilor europene privind Mecanismul de redresare și reziliență.*

În opinia noastră, este primordială dezvoltarea dialogului politic dintre toate entitățile implicate pentru evaluarea și analiza planurilor de redresare și reziliență. Atât timp cât fiecare actor statal va avea o abordare integrată, în concordanță cu obiectivele Uniunii, efortul comun va fi răsplătit, iar rezultatele dorite vor apărea negreșit.

Referințe

Administrația prezidențială. 2020. „Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2020-2024. «Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări.» https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf.

Bogzeanu, Cristina. 2017. „Reziliența: concept, abordări și implicații.” *Impact Strategic* (nr. 3/4): 43-54.

Comisia Europeană. 2016. ”Humanitarian Aid & Civil Protection - Building Resilience: The EU’s approach Factsheet.” https://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/thematic/EU_building_resilience_en.pdf.

—. 2021. ”Presentation to the Council of Romania’s recovery and resilience plan, A Recovery plan for Europe: The Recovery and Resilience Facility – Romania, Financial Counsellors Working Party (FICO).”

—. 2022a. „COM(2022) 624 final, Recomandarea Consiliului privind Programul național de reformă al României pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2022.” https://commission.europa.eu/publications/2022-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en.

—. 2022b. ”Factsheet on REPowerEU Actions.” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_22_3133.

—. 2022c. „COM(2022) 75 final, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență.”

—. 2022d. ”Commission disburses first payment of €2.6 billion to Romania under the Recovery and Resilience Facility.” https://economy-finance.ec.europa.eu/news/commission-disburses-first-payment-eu26-billion-romania-under-recovery-and-resilience-facility-2022-10-27_en.

Guvernul României. 2021. „Planul național de redresare și reziliență al României.”

Ministerul Energiei. 2022. „Ministerul Energiei și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene au demarat procesul de elaborare a capitolului REPowerEU.” <https://energie.gov.ro/ministerul-energiei-si-ministerul-investitiilor-si-proiectelor-europene-au-demarat-procesul-de-elaborare-a-capitolului-repowereu/>.

Parlamentul European. 2021. „Regulamentul (UE) 2021/241 Parlamentului European și al Consiliului, din 12 februarie 2021, de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.” <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0241&from=EN>.

—. 2023. „Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 14 februarie 2023 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060, a Regulamentului (UE) 2021/2115, a Directivei 2003/87/CE și a Deciziei (UE) 2015/1814 (COM(2022)0231 – C9-0183/2022 – 2022/0164(COD)).” https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0036_RO.html.